

намагаються дотримуватися балансу між безпекою суддів, працівників апарату, учасників справи та дотриманням процесуальних прав учасників справи і засад судочинства.

Список використаних джерел

1. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 р. №1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
3. Рекомендації Ради Суддів України щодо роботи судів в умовах воєнного стану від 02.03.2022 р. Рада суддів України: вебсайт. URL: <http://rsu.gov.ua/ua/news/usim-sudam-ukraini-rsu-opublikovala-rekomendacii-sodo-rooti-sudiv-v-umovah-voennogo-stanu>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Будурова Г. М.

Замостенчук Анастасія Олександрівна

*студентка 3-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»*

КОНКУРЕНЦІЯ ЯК ЧАСТИНА МЕХАНІЗМУ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Поняття конкуренції є багатозначним. Дослідники цього питання виділяють різні підходи до розуміння конкуренції, а також її місця в механізмі ринкової економіки. Перший підхід базується на тому, що конкуренція – це важіль, який дозволяє вирівняти попит та пропозицію на ринку. Відповідно до другого підходу конкуренція визначається як змагальність між окремими суб'єктами господарювання, які зацікавлені в досягненні однакових цілей. В цьому випадку конкуренція розглядається як найбільш ефективна форма суперництва, що розкривається через відносини між суб'єктами ринкової економіки [4, с.1002].

У ринковій економіці конкуренція це суперництво, яке являє собою боротьбу між виробниками товарів та послуг за найбільш економічно вигідні умови виробництва та реалізації свого продукту. В ході еволюції економічної системи змінювалася і конкуренція. В різні

часи суб'єкти ринкової економіки конкурували між собою по-різному, використовуючи чесні загальноприйняті позитивні методи конкуренції, такі як: краща якість продукції, розширення асортименту, новий дизайн та інші. Так і використовуючи недобросовісні, нецивілізовані методи, націлені на знищення конкурентів. Серед останніх можемо виділити економічне шпигунство, підробка товарів, підкуп.

В залежності від методів, які використовуються, конкуренцію можна поділити на цінову, якісну та нечесну. Розглядаючи цінову конкуренцію, головним методом боротьби тут виступає зниження ціни на товари. Якісна здійснюється через підвищення якості товару, цікавого дизайну, використання реклами. Нечесна проявляється в негідній поведінці суб'єкта господарювання, на меті якої стоїть одержання прибутку шляхом обману споживача.

Важливим також є те, що конкуренція сприяє розвитку науково-технічного прогресу, підбурюючи виробників та підприємців покращувати свій продукт. Саме завдяки конкуренції, в рамках постійного удосконалення виробів, більшість світових компаній, модернізуючи існуючі товари, виходить на новий рівень товару. Також вільній конкуренції притаманна стимулююча функція, яка полягає в тому, що конкуренція є стимулом для більш якісної і продуктивної діяльності підприємств, яка примушує виробників розширяти сфери виробництва. Крім того, розвиток конкуренції має мультиплікативний ефект, адже може сприяти розвитку не тільки окремого суб'єкта господарювання, а й економіки в цілому.

Можемо виділити ряд особливостей характерних для конкуренції: по-перше, конкуренція – це процес, який являє собою активність спрямовану на досягнення успіху в конкретній сфері ринку; по-друге, цей процес завжди є вмотивованим, тобто направленим на конкретну ціль (досягнення лідерських позицій на ринку, отримання більшого прибутку, покращення якості товару і т.д.); по-третє, цей процес є ситуативним, тобто таким, що залежить від конкретної ситуації на ринку [5,с.44].

Основним законодавчим актом, яким визначаються правові засади підтримки та захисту конкуренції в Україні є Закон України «Про захист економічної конкуренції» [1].

Питання захисту конкуренції є одним з центральних завдань Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (далі – Угода). Так, відповідно до преамбули Угоди, розвиток нового сприятли-

вого клімату для економічних відносин між сторонами, насамперед для розвитку торгівлі, інвестицій та заохочення конкуренції є ключовими факторами для економічної реструктуризації та модернізації. У ст. 254 Угоди зазначено, що сторони визнають важливість вільної та неспотвореної конкуренції у торговельних відносинах. Таким чином, бачимо, що питання пов'язане з конкуренцією є одним з центральних між Україною та Європейським Союзом [3].

Особливої уваги заслуговує звіт Антимонопольного комітету України за 2021 рік, в якому визначено пріоритети щодо захисту і підтримки конкуренції на 2022 рік. Серед них можемо виділити удосконалення нормативно-правової бази у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання; виявлення й припинення порушень конкурентного законодавства, зокрема на ринках електричної енергії та природного газу, у сферах діяльності морських портів та вантажних залізничних перевезень, на ринках банківських та фінансових послуг, а також дослідження стану конкуренції на ринках будівельних матеріалів [2].

Можемо дійти висновку, що конкуренція – це не лише невід'ємна та дуже важлива частина механізму ринкової економіки, це також двигун економічного прогресу, без якого неможливо уявити сучасні економічні відносини.

Список використаних джерел

1. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2210-14>
2. Звіт Антимонопольного комітету України за 2021 р. URL: <https://amcu.gov.ua/storage/app/uploads/public/627/ccb/c10/627ccbc10ef3d640199715.pdf>
3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 30.11.2015 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/conv#n1758
4. Smith A. The Wealth of Nations. Glazgo : R. X. Campbell, A. S. Skinner, 1976. P. 1002.
5. Юрчишина Л. І. Аналіз концептуальних підходів до розуміння природи конкуренції та конкурентоспроможності. Загальні питання економіки. 2016. №18. С. 44.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Зятіна Д. В.